

24. březen - Světový den TBC

U příležitosti světového dne tuberkulózy Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje informuje o problematice této nákazy.

V roce 1882 přednesl profesor Robert Koch zprávu, ve které jako první podrobně popsal původce plicního onemocnění – bakterii – *Mycobacterium tuberculosis*. Na jeho počest vyhlásila Světová zdravotnická organizace 24. březen jako světový den tuberkulózy.

Co je to tuberkulóza?

Tuberkulóza je závažné infekční onemocnění, které nejčastěji zasahuje plíce, ale může postihnout jakýkoliv jiný orgán v těle, např. ledviny, mozkové pleny, lymfatické uzliny, kůži nebo kosti. Mezi nejčastější mykobakteria patří např. *Mycobacterium tuberculosis*, *M.kansasii* nebo *M.avium*. Onemocnění se přenáší kapénkovou infekcí z člověka na člověka, v minulosti byl častý přenos z nemocného dobytka nebo mlékem, taktéž může dojít k onemocnění porušenou kůží a kontaminovaným předmětem např. vodou (např. výskyt tuberkulózy u chovatelů akvarijních ryb).

Jak se nemoc projevuje ?

Plicní tuberkulóza se projevuje nejdříve horečkou, nočním pocením, ztrátou na váze, později i krvavým kašlem. Napadení více orgánů se projevuje dramatickým úbytkem na váze. Neléčená tuberkulóza vede během několika let ke smrti. V této době mohou nemocní přenášet tuberkulózní bakterie kašlem. Onemocnění se rozvine přibližně u každého desátého infikovaného, je-li jeho imunitní systém oslabený nedostatečnou výživou nebo jinými nemocemi. Nemoc je stále spojená s atributy jako je chudoba, alkoholismus, lidé bez přístřeší (bezdomovci).

V Evropě je nejvyšší výskyt hlášen ze zemí bývalého SSSR, Bosny a Hercegoviny, Bulharska a Rumunska. K dalším oblastem s vysokým výskytem tuberkulózy patří jižní a rovníková Afrika, východní Asie, státy jižní Ameriky a ostrovní státy Oceánie. Podle údajů Světové zdravotnické organizace onemocní ve světě ročně 9,4 milionů obyvatel, z nichž 1,7 milionů umírá. Ministerstvo zdravotnictví ČR každoročně zveřejňuje na svých webových stránkách seznam států s vyšším výskytem tuberkulózy sestavený Světovou zdravotnickou organizací.

Pro Českou republiku je typické, že nejvíce nemocných se nachází ve vyšších věkových kategoriích. U žen onemocnění TBC postihuje především věkovou skupinu 75 let a výše, u mužů ale vedle této kategorie můžeme sledovat vyšší výskyt onemocnění i ve střední věkové skupině, zhruba od 45 let. Minimálně se onemocnění tuberkulózou objevuje u dětí.

Od roku 2010 se očkují jen děti, které mají indikaci, například přijely ze země, kde je relativní výskyt TBC vyšší než 40 nemocných na 100 000 obyvatel nebo žijí ve společné domácnosti s osobou, u které byla diagnostikována tuberkulóza.

V České republice je výskyt TBC dlouhodobě nízký, v roce 2015 byla relativní nemocnost 6,0 nemocných na 100 tis. obyvatel. V Moravskoslezském kraji bylo za rok 2015 zaznamenáno 84 nových nemocných, což představuje relativní nemocnost 6,9 případů na 100 000 obyvatel. V roce 2016 v MSK je předběžně evidováno 64 nemocných, tj. 5,3 na 100 000 obyvatel. Jelikož se jedná o předběžná data, nelze t.č. epidemiologickou situaci hodnotit. Lze však předpokládat, že v r. 2016 byla nemocnost nižší než v r. 2015. Definitivní data budou k dispozici po uzavření registru dne 30.4.2017.

Graf Porovnání počtu nově hlášených onemocnění tuberkulózou, roky 2005 – 2015, ČR a MS kraj

